

Права та обов'язки (*Prawa i obowiązki*)

Безробітна особа має право на:

Osoba bezrobotna ma prawo do:

- реєстрацію у відповідному повітовому управлінні праці після надання необхідних документів; *rejestracji we właściwym powiatowym urzędzie pracy po przedstawieniu niezbędnych dokumentów;*
- безкоштовне користування послугами ринку праці, таких як: посередництво праці у країні та за кордоном, професійні консультації та професійна інформація, участь у заняттях клубу праці та інших активних подіях, які організуються в повітових та воєводських управліннях праці; *korzystania nieodpłatnie z usług rynku pracy, takich jak: pośrednictwo pracy na terenie kraju i za granicą, poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa oraz udział w zajęciach klubu pracy i innych warsztatach aktywizacyjnych organizowanych w powiatowych i wojewódzkich urzędach pracy;*
- подання заявки на участь в семінарах, фінансованих Фондом Праці, а також користування іншими формами та інструментами підтримки, таких як: професійна підготовка дорослих, признання одноразової фінансової допомоги на відкриття власної господарської діяльності, суспільно корисна праця; *ubiegania się o udział w szkoleniach finansowanych ze środków Funduszu Pracy, jak również korzystania z innych form i instrumentów wsparcia, takich jak: przygotowanie zawodowe dorosłych, jednorazowe środki na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, prace społecznie użyteczne;*
- подання заявки на стажування, громадські роботи, інтервенційні роботи, якщо Ви безробітна особа в особливому становищі на ринку праці; *ubiegania się o korzystanie ze stażu, robót publicznych, prac interwencyjnych, jeżeli jesteś osobą bezrobotną w szczególnej sytuacji na rynku pracy;*
- подання заявки на отримання інших фінансових форм допомоги, таких як: стипендія для продовження освіти, співфінансування післядипломного навчання, повернення витрат на догляд за кожною дитиною до 7 років, повернення витрат на проїзд та проживання, допомога на активізацію, якщо Ви сповнюєте певні умови; *ubiegania się o inne finansowe formy wsparcia, takie jak: stypendium na kontynuowanie nauki, dofinansowanie do studiów podyplomowych, refundacja kosztów opieki nad każdym dzieckiem do lat 7, zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania, dodatek aktywizacyjny, jeżeli spełnisz określone warunki;*
- медичне страхування. *ubezpieczenia zdrowotnego.*

До обов'язків безробітного належить:

Do obowiązków osoby bezrobotnej należy:

- звітування до відповідного повітового управління праці у визначені терміни з метою прийняття відповідної роботи, іншої форми допомоги, запропонованої управлінням, або з іншою метою, що виникає з законів та визначена управлінням праці, у тому числі для підтвердження готовності розпочати роботу, а у випадку безробітної особи, яка є боржником по аліментах, зазначений термін не може перевищувати 90 днів; *zgłaszanie się do właściwego powiatowego urzędu pracy w wyznaczonych terminach w celu przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy, innej formy pomocy proponowanej przez urząd lub w innym celu wynikającym z ustawy i określonym przez urząd pracy, w tym w celu potwierdzenia swojej gotowości do podjęcia pracy, przy czym w przypadku bezrobotnego będącego dłużnikiem alimentacyjnym wyznaczony termin nie może przekraczać 90 dni;*
- прийняття пропозицій відповідної роботи або іншої форми допомоги, запропонованої управлінням (наприклад, навчання, стажування); *przyjmowanie propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy proponowanej przez urząd (np. szkolenia, stażu);*
- повідомлення повітового управління праці протягом 7 днів про поважну причину неявки у визначений термін; *powiadomienie powiatowego urzędu pracy w okresie do 7 dni o uzasadnionej przyczynie niestawiennictwa w wyznaczonym terminie;*
- участь у навчанні, стажуванні, професійній підготовці для дорослих або іншій формі допомоги, зазначеної в законі, складання кваліфікаційного, учнівського

або контрольного екзамену; *uczestniczenie w szkoleniu, stażu, przygotowaniu zawodowym dorosłych lub innej formie pomocy określonej w ustawie, przystąpienie do egzaminu kwalifikacyjnego, czeladniczego lub sprawdzającego;*

- проходження медичного або психологічного обстеження для визначення працездатності; *poddanie się badaniom lekarskim lub psychologicznym mającym na celu ustalenie zdolności do pracy;*

- повідомлення протягом 7 днів повітового управління праці про початок працевлаштування, іншої оплачуваної роботи або про подання заяви про внесення до реєстру господарської діяльності та про інші обставини, що спричинили втрату статусу безробітного або втрату права на допомогу по безробіттю; *zawiadomienie w ciągu 7 dni powiatowego urzędu pracy o podjęciu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub o złożeniu wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej oraz o zaistnieniu innych okoliczności powodujących utratę statusu bezrobotnego albo utratę prawa do zasiłku;*

- повідомлення відповідного повітового управління праці про будь-яку зміну місця проживання або перебування, та звітування до повітового управління праці, відповідного до нового місця проживання, протягом 14 днів з дня зміни місця проживання; *powiadomienie właściwego powiatowego urzędu pracy o każdej zmianie miejsca zameldowania lub pobytu i zgłoszenie się do powiatowego urzędu pracy właściwego dla nowego miejsca zamieszkania w terminie 14 dni od dnia zmiany miejsca zameldowania;*

- надання повітовому управлінню праці довідки про непрацездатність через хворобу за формою, визначеною окремими нормативними актами; *dostarczanie do powiatowego urzędu pracy zaświadczenia o niezdolności do pracy wskutek choroby na druku określonym w odrębnych przepisach;*

- повідомлення повітового управління праці про участь у навчанні без направлення від старости, що фінансується з громадських та державних коштів, організованого іншою особою, за 7 днів до початку навчання; *powiadomienie powiatowego urzędu pracy o udziale w szkoleniu bez skierowania starosty, finansowanym z publicznych środków wspólnotowych i krajowych, organizowanym przez inny podmiot niż urząd, w terminie 7 dni przed rozpoczęciem szkolenia;*

- повідомлення управління про перебування за кордоном або про будь-яку іншу ситуацію, наслідком якої стає відсутність готовності до роботи (цей термін не може перевищувати 10 днів протягом одного календарного року); *zawiadomienie urzędu o pobycie za granicą lub o innej sytuacji powodującej brak gotowości do podjęcia zatrudnienia (okres ten łącznie nie może przekroczyć 10 dni w jednym roku kalendarzowym);*

- подання або направлення до управління письмової довідки про доходи під загрозою кримінальної відповідальності та інших документів, необхідних для визначення права на пільги передбачених законом, протягом 7 днів з дня отримання доходу; *składanie lub przesyłanie urzędowi pisemnego oświadczenia o przychodach pod rygorem odpowiedzialności karnej oraz innych dokumentów niezbędnych do ustalenia uprawnień do świadczeń przewidzianych w ustawie w terminie 7 dni od uzyskania przychodów;*

- повернення суми неправомірно отриманої допомоги (додатки, стипендії) разом з авансом від податку на доходи фізичних осіб та внесків на медичне страхування протягом 14 днів з дня вручення рішення; *zwrot kwoty nienależnie pobranego świadczenia (zasiłku, stypendium) wraz z zaliczką na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składką na ubezpieczenie zdrowotne, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji;*

- негайне повернення позики зі статутними відсотками, у випадку використання для цілей, відмінних від тих, що зазначені в контракті, нездатності розпочати навчання або незавершеного навчання; *bezzwłoczny zwrot pożyczki wraz z odsetkami ustawowymi w przypadku wykorzystania jej na cele inne niż określone w umowie, niepodjęcia lub nieukończenia szkolenia;*

- повернення суми на фінансування післядипломного навчання, якщо воно було перервано з вини безробітного; *zwrot kwoty na finansowanie studiów podyplomowych, jeżeli zostały one przerwane z winy bezrobotnego;*

- повернення витрат на навчання, якщо воно не було завершено з вини безробітного, за винятком випадків, коли причиною непроходження навчання

було працевлаштування, інша прибуткова робота чи підприємницька

діяльність; zwrot kosztów szkolenia, jeżeli nie zostało ono ukończone z winy bezrobotnego, z wyjątkiem sytuacji, gdy przyczyną nieukończenia szkolenia było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej;

- повернення витрат на навчання для дорослих, за винятком випадків, коли причиною припинення програми навчання для дорослих або відсутності зданого кваліфікаційного, учнівського чи контрольного екзамену було прийняття на роботу, інша оплачувана робота чи підприємницька діяльність. *zwrot kosztów przygotowania zawodowego dorosłych, z wyjątkiem przypadku, gdy powodem przerwania programu przygotowania zawodowego dorosłych lub nieprzystąpienia do egzaminu kwalifikacyjnego, czeladniczego, sprawdzającego było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.*

Умови збереження статусу (*Warunki zachowania statusu*)

Втрата статусу безробітного відбувається у випадку: *Utrata statusu bezrobotnego następuje w przypadku:*

- початку працевлаштування, іншої оплачуваної роботи або початку несільськогосподарської діяльності (береться до уваги дата фактичного початку господарської діяльності, зазначена у заяві про внесення до реєстру підприємств, а не дата внесення до реєстру); *podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej albo rozpoczęcia prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (liczy się data faktycznego rozpoczęcia działalności gospodarczej, określona we wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej, a nie data dokonania wpisu do ewidencji);*

- отримання коштів або позик від Фонду Праці чи Державного фонду реабілітації людей з обмеженими можливостями (PFRON) для відкриття господарської діяльності чи внеску в соціальний кооператив; *otrzymania z Funduszu Pracy lub PFRON-u środków lub pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;*

- початок реалізації індивідуальної програми соціального працевлаштування або підписання соціального договору; *rozpoczęcia realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisania kontraktu socjalnego;*

- відмова без поважної причини прийняти пропозицію відповідної роботи чи іншої форми допомоги від повітового управління праці, проходження медичного або психологічного обстеження з метою визначення працездатності; *odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy ze strony powiatowego urzędu pracy, poddania się badaniom lekarskim lub psychologicznym, mającym na celu ustalenie zdolności do pracy;*

- після направлення не проходження навчання, підготовки для дорослих, стажування, суспільно корисної роботи чи будь-якої іншої виду допомоги, зазначеної у законі; *po skierowaniu nie podjęcia szkolenia, przygotowania zawodowego dorosłych, stażu, prac społecznie użytecznych lub innej formy pomocy określonej w ustawie;*

- неявка у встановлений термін до повітового управління праці та відсутність повідомлення протягом 7 днів про поважну причину такої неявки; *nie stawienia się w powiatowym urzędzie pracy w wyznaczonym terminie i nie powiadomienia w okresie do 7 dni o uzasadnionej przyczynie tego niestawiennictwa;*

- непрацездатність через хворобу або перебування в наркологічній установі безперервно протягом 90 днів (враховується також кожна наступна перерва між періодами непрацездатності менше 30 календарних днів); *pozostawania niezdolnym do pracy wskutek choroby lub przebywania w zakładzie leczenia odwykowego przez nieprzerwany okres 90 dni (wliczana jest także każda kolejna przerwa między okresami niezdolności do pracy wynosząca mniej niż 30 dni kalendarzowych);*

- неявка до повітового управління праці відповідного для нового місця проживання протягом 14 днів від дня зміни місця проживання; *nie stawienia się w*

powiatowym urzędzie pracy właściwym dla nowego miejsca zamieszkania w terminie 14 dni od dnia zmiany miejsca zameldowania;

- відсутність поданої довідки про непрацездатність через хворобу або догляд за хворим членом сім'ї (форма ZUS ZLA); *nie przedstawienia zaświadczenia o niezdolności do pracy wskutek choroby lub opieki nad chorym członkiem rodziny (druk ZUS ZLA);*

- відсутність поданої довідки про проходження лікування в наркологічній установі; *nie przedstawienia zaświadczenia o odbywaniu leczenia w zakładzie leczenia odwykowego;*

- переривання стажування, навчання, виконання суспільно корисної роботи чи будь-якої іншої допомоги з власної вини; *przerwania z własnej winy stażu, szkolenia, wykonywania prac społecznie użytecznych lub innej formę pomocy;*

- припинення програми навчання дорослих з власної вини та неявка на здачу кваліфікаційного, учнівського або контрольного екзамену; *przerwania z własnej winy programu przygotowania zawodowego dorosłych i nie przystąpienia do egzaminu kwalifikacyjnego, czeladniczego lub sprawdzającego;*

- подання безробітною особою заяви про зняття з обліку повітового управління праці; *złożenia przez bezrobotnego wniosku o wykreślenie z ewidencji powiatowego urzędu pracy;*

- перебування за кордоном або перебування в ситуації, результатом якої є відсутність готовності до роботи загалом більше 10 днів протягом одного календарного року. *przebywania za granicą lub pozostawania w sytuacji powodującej brak gotowości do podjęcia zatrudnienia dłużej niż 10 dni łącznie w jednym roku kalendarzowym.*